

מסכת יבמות דף פז.

• משנה (דף פו:)

תאכל בתרומה	בת ישראל שניסת לכהן
תאכל בתרומה	מת, ולה הימנו בן
תאכל במעשר ולא בתרומה, דהדר הוא זרה	ניסת ללוי אחר שידלה מכהן
תאכל במעשר בשביל בנה **	מת, ולה הימנו בן
לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר	ניסת לישראל
לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר	מת, ולה הימנו בן
תאכל במעשר	מת בנה מישראל
תאכל בתרומה	מת בנה מלוי
לא תאכל לא בתרומה ולא במעשר	מת בנה מכהן
<p>** והאי בן פסיל לה מתרומה, שהרי יש לה זרע מן הזר, וכתוב "וזרע אין לה ושבה", והרי יש לה זרע, ואע"ג דקרא בבת כהן כתיב, מרבין מיניה בגמרא נמי בת ישראל האוכלת בשביל בנה כהן וניסת לזר ומת, שחוזרת ואוכלת בשביל בנה, הלכך כי היכי דבת כהן כי אית לה זרע מישראל, לא הדרה, בת ישראל נמי האוכלת בשביל בנה כהן, כי אית לה זרע בין מלוי בין מישראל, לא הדרה אוכלת בשביל בנה הכהן</p>	

• המשך (דף פז:)

לא תאכל בתרומה **	בת כהן שניסת לישראל
לא תאכל בתרומה	מת ולה הימנו בן
תאכל במעשר	ניסת ללוי
תאכל במעשר	מת ולה הימנו בן
תאכל בתרומה	ניסת לכהן
תאכל בתרומה	מת ולה הימנו בן
לא תאכל בתרומה	מת בנה מכהן
לא תאכל במעשר	מת בנה מלוי
חוזרת לבית אביה,	מת בנה מישראל
<p>ועל זה נאמר "ושבה אל בית אביה כנעוריה מלחם אביה תאכל בתרומה"</p>	
<p>** דפסיל לה ישראל מדקאמר רחמנא "וזרע אין לה ושבה", מכלל דבחי בעלה לא אכלה</p>	

מסכת יבמות דף פז.

• גמרא

<p>קושית הגמ' - זה דקתני במתניתין גבי בת ישראל, שאם מת בנה מלוי, תאכל בתרומה בשביל בנה מכהן, מנלן דזרה האוכלת בשביל בנה, וניסת לזר ומת, שחוזרת ואוכלת?</p>
<p>תירוץ הגמרא - כתיב "ובת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה, ושבה אל בית אביה....", מכאן שבת כהן חוזרת לבית אביה ואוכלת בתרומה, ועוד מרבין מנייה שבת ישראל נמי חוזרת לאכול תרומה בשביל בנה הכהן,</p>
<p>דלא מיבעיא לר"ע דדריש ווי, יש לדרוש מדכתיב "ובת" ולא 'בת', לרבות שאפילו בת ישראל חוזרת בשביל בנה,</p>
<p>אלא אפילו לרבנן, יש לרבות חוזרת בשביל בנה הכהן, דכולא "ובת" קרא יתירא הוא, דלעיל מנייה כתיב "ובת כהן כי תהיה לאיש זר...", וסמך ליה "ובת כהן כי תהיה אלמנה...", ואנא ידענא דבבת כהן משתעי קרא, דהא מיניה סליק, לכן "ובת כהן" מיותר לרבות שחוזרת בשביל בנה הכהן</p>

• תנו רבנן...

<p>בענין בת כהן כי תהיה אלמנה וגרושה וזרע אין לה, ושבה אל בית אביה....", כשהיא חוזרת לבית אביה, חוזרת לתרומה, ואינה חוזרת לחזה ושוק. מנלן?</p>	
<p>רבי חסדא</p>	<p>"היא בתרומת הקדשים לא תאכל", במורם מן הקדשים לא תאכל</p>
<p>רבי נחמן</p>	<p>"מלחם אביה תאכל", מלחם ולא כל לחם, פרט לחזה ושוק</p>
<p>רבי ספרא</p>	<p>"מלחם אביה תאכל", לחם הקנוי לאביה, פרט לחזה ושוק דמשלחן גבוה קא זכו</p>
<p>רבי פפא</p>	<p>"מלחם אביה תאכל", לחם ולא בשר</p>
<p>רביא</p>	<p>"ואת חזה התנופה ואת שוק התרומה תאכלו... אתה ובניך ובנותיך אתך", בזמן שאתך</p>

• בענין רבי חסדא שדרש מ"בתרומת הקדשים לא תאכל"....

<p>במורם מן הקדשים דהיינו חזה ושוק, מדהוה מצי למכתב 'בקדשים' וכתב "בתרומת קדשים", למורם הוא דאתא, ואמר קרא "לא תאכל", והאי "לא תאכל" לעולם הוא, ולא תימא ביושבת תחת בעלה ישראל כדמשמע קרא "ובת כהן כי תהיה לאיש זר...", דהא אוקימנא להאי קרא בפרק אלמנה בנבעלה לפסול לה כגון נתין וממזר וחלל שפסיל עולמית,</p>
<p>ובת כהן דמנסבא לזר דלא אכלה, מ"ושבה אל בית אביה" לפינן, מכלל דמעיקרא לא אכלה, ומילתא דרב חסדא מ"בתרומת" נפקא, דא"כ דכולה קרא לנבעלה לפסול לה אתא, לכתוב 'בקדשים לא תאכל', מאי "בתרומת", ש"מ הכי קאמר יש לך אחרת שאוכלת בקדשים כגון תרומה, ואינה אוכלת במורם, ואי זו, זו חוזרת לבית אביה, דסמך לה "ובת כהן כי תהיה אלמנה"</p>

מסכת יבמות דף פז.

• בענין רב נחמן אמר...

<p>מלחם ולא כל לחם, פרט לחזה ושוק, והאי "לחם" כל לחם משמע, כדכתיב "בלשצר מלכא עבד לחם רב"</p>
<p>קושית הגמ' - דלמא לעולם בת כהן חוזרת לתרומה וחזה ושוק, והא דתני "לחם" לאו למעט חזה ושוק, אלא למעט הפרת נדרים הוא דאתא, ולא תימא כי היכי דלענין תרומה הדרא למילתא קמייתא, תיהדר נמי לענין נדרים</p>
<p>תירוץ הגמ' - ליכא למימר הכי, דכבר ידעינן דלא הדרה לבית אביה להפרת נדרים מתנא דבי רבי ישמעאל</p>
<p>דתנא דבי רבי ישמעאל, "ונדר אלמנה וגרושה יקום עליה", מה ת"ל, הא פשוט הוא, והלא מוצאה מכלל אב ומוצאה מכלל בעל, ומי יפר?</p>
<p>אלא הרי שמסר האב לשלוחי הבעל, או שמסר שלוחי האב לשלוחי הבעל, ונתארמלה או נתגרשה בדרך,</p>
<p>היאך אני קורא בה "בית אביה של זו" הואיל ולא יצתה לגמרי, ויכול האב להפר, או בית בעלה של זו, והרי היא כשאר אלמנה ואין האב מיפר,</p>
<p>לכך יצא מקרא זה לומר לך כיון שיצאה שעה אחת מרשות האב, שוב אינו יכול להפר</p>
<p>וכיון דידעינן מתנא דבי ר' ישמעאל שאין בת כהן חוזרת לבית אביה להפרת נדרים, ע"כ "מלחם" בא למעט חזה ושוק</p>

• בענין רב ספרא אמר...

<p>פרט לחזה ושוק דמשלחן גבוה קא זכו, דשירי קדשים הרי הן כמשאת מאת פני אלקים, שהרי שירי שלחנו</p>	<p>"מלחם אביה תאכל", דוקא לחם הקוני לאביה, דתרומה היא קנויה לכהנים שאינה שירי שלחן מלך</p>
--	--

• אמר רב אדא בר אהבה, תנא....

תנא...	בת כהן החוזרת לבית אביה	בת ישראל החוזרת בשביל בנה **
תרומה	חוזרת	חוזרת
חזה ושוק	אינה חוזרת	חוזרת

** כגון ילדה מכהן, וניסת לישראל ומת, חוזרת אף לחזה ושוק,
שדוקא גבי בת כהן כתיב מיעוטי למעט חזה ושוק,
אבל בבית ישראל החוזרת בשביל בנה דלא כתיב מיעוט,
חוזרת אף לחזה ושוק

מסכת יבמות דף פז

• ת"ר

פרט לשומרת יבם, שאינה חוזרת לבית אביה, דאגידא ביה	"ושבה אל בית אביה"
פרט למעוברת	"כנעוריה", בזמן שהיא ריקנית כעין נעוריה
קושית הגמ' - והלא דין הוא, ולמה לי קרא של "כנעוריה" למעט מעוברת מתרומה של בית אביה,	
עשה עובר כילוד, שאם היתה מעוברת, פטורה, דכתיב "ובן אין לו" עיין עליו בכל עניינים	ומה במקום שלא עשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפטורה מן הייבום שאם ניסת לאחד, וילדה לו, ומת, וניסת לאחר, ומת בלא בנים, צריכה ייבום, ולא פטרה ולד שיש לה מן הראשון
אינו דין שנעשה עובר כילוד, ואם היא מעוברת, אינה חוזרת לבית אביה לאכול תרומה	מקום שעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוסלה מן התרומה דבת כהן שניסת לישראל, וילדה לו ומת, וניסת לאחר ומת בלא בנים, עדיין היא אסורה בתרומה משום ולד מן הראשון, דהא כתיב "וזרע אין לה", והרי יש לה
תירוץ הגמ' - לעולם איצטריך קרא למעט מעוברת מתרומה של בית אביה, דאין ללמוד מק"ו ממעוברת שפטורה מיבום,	
משום שעשה מתים כחיים, דאם מת בעלה ואח"כ מת בנה, הרי הוא כחי, ואינה חוזרת להתייבם כדאמרן לקמן בשמעתין "דרכיה דרכי נועם"	שהטעם שעשה עובר כילוד לגבי יבום
דהא לא עשה מתים כחיים, שבת כהן שילדה מישראל, ומת בעלה, ואח"כ בנה, חוזרת לבית אביה	משא"כ לענין תרומה אימא דלא עשה עובר כילוד
להכי צריך קרא "כנעוריה" למעט מעוברת, דעובר כילוד אפילו בתרומה, ומעוברת אינה אוכלת מתרומה של בית אביה	

• ואיצטריך למכתב..... למעט אותה מלחזור לבית אביה לאכול תרומה...

ואיצטריך למיכתב "וזרע אין לה" למעוטי אשה שיש לה ולד מתרומה	ואיצטריך למיכתב "כנעוריה" למעוטי מעוברת מתרומה
דאי כתב רחמנא "כנעוריה" למעט מעוברת, משום דמעיקרא גופא ריקה, והשתא גופא מלאה, אבל "זרע אין לה" דמעיקרא גופא ריקה, והשתא גופה ריקה, אימא תיכול	דאי כתב רחמנא "וזרע אין לה", משום דמעיקרא חד גופא, והשתא תרי גופי, אבל מעוברת דמעיקרא חד גופא, והשתא חד גופא, אימא תיכול,
להכי איצטריך "וזרע אין לה" למעוטי אשה שיש לה ולד מתרומה	להכי איצטריך "כנעוריה" למעוטי מעוברת

מסכת יבמות דף פז:

- א"ל רב יהודה מדאסקרתא לרבא, לא נעשה מתים כחיים לענין יבום מק"ו...

לא עשה מתים כחיים שאם מת בנה מישראל חוזרת לבית אביה	ומה במקום שעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוסלה מן התרומה
אינו דין שלא נעשה מתים כחיים, ותחזור לזיקה אם ימות בנה לאחר זמן?	מקום שלא עשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוטרה מן היבום
<p>ת"ל "דרכיה דרכי נועם..." וזו שהיה לה בן ולא נזקק ליבום, וניסת לשוק, ומת בנה, אם תאמר תחלוץ, הרי היא מתגנה על בעלה, הילכך על כרכך "בן אין לו" בשעת מיתה קאמר, והרי יש לו, וא"כ אמרינן מתים כחיים ביבום</p>	

- ונעשה מתים כחיים לענין תרומה מק"ו...

עשה מתים כחיים ופטורה מן היבום אם מת בנה אחר שמת בעלה	ומה במקום שלא עשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוטרה מן היבום
אינו דין שנעשה מתים כחיים, לפוסלה מן התרומה?	מקום שעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוסלה מן התרומה
<p>ת"ל "זרע אין לה", והא אין לה, ולכן חוזרת לתרומה בבית אביה</p>	

- ונעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לענין יבום מק"ו...

עשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוסלה מן התרומה	ומה במקום שלא עשה מתים כחיים לענין תרומה, ואינה פסולה מן התרומה,
אינו דין שנעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוטרה מן היבום	מקום שעשה מתים כחיים ופטורה מן היבום אם מת בנה אחר שמת בעלה
<p>ת"ל "זבן אין לו", והא אין לו, שאין בנים להמת, ולכן חייבת ביבום</p>	

- ולא נעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לתרומה מק"ו...

לא עשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוטרה מן היבום	ומה במקום שעשה מתים כחיים ופטורה מן היבום אם מת בנה אחר שמת בעלה
אינו דין שלא נעשה ולד מן הראשון כולד מן השני לפוסלה מן התרומה?	מקום שלא עשה מתים כחיים לענין תרומה לפוסלה מן התרומה
<p>ת"ל "זרע אין לה", והא יש לה, ולכן פסולה מן התרומה</p>	

מסכת יבמות דף פז

• וכולהו נפקי מקראי בשמעתין....

פרט לשומרת יבם	"ושבה אל בית אביה"
פרט למעוברת	"כנעוריה"
1. למעוטי אשה שיש לה ולד 2. לא נעשה מתים כחיים לענין תרומה, דהא עכשיו אין לה ולד 3. אם יש לה ולד מן הראשון פסולה מן התרומה, דהא ישל לה ולד	"וזרע אין לה"
"ושבה", מכלל דבחיי בעלה, לא אכלה	"וזרע אין לה ושבה"
אינה חוזרת ליבם אם מת בנה לאחר שמת בעלה	"דרכיה דרכי נועם..."
1. מתים כחיים לענין יבום, דאין לו בן בשעת מיתה, חייבת ביבום, הא יש לו, פטורה לעולם 2. אפילו אם יש לה בנים מבעלה הראשון, כיון שבעל השני אין לו בנים, חייבת ביבום, דהא אין לו בנים	"ובן אין לו" (ביבום)

הצגת שאלות

If you would like the shakla vetarya summaries emailed directly to you (before it is posted on the website),
or to give feedback, please email blumenfeldyaakov@gmail.com.